

**APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS
TARŠOS PREVENCIJOS IR LEIDIMŲ DEPARTAMENTO
VILNIAUS SKYRIUS**

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898.
Skyriaus duomenys: A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius, tel. (8 5) 210 2497, faks. 8 7066 2000,
el.p. vilniaus.skyrius@aaa.am.lt, http://gamta.lt.

UAB „J. Jonyno ecofirma“ 2015-10-05 Nr. (15.8)-A4- *MOHA*
UAB „Zeuss Capital“ Į 2015-09-07 Nr. 15-09-02
Trakų rajono savivaldybės administracijai
Vilniaus visuomenės sveikatos centrui
Vilniaus apskrities priešgaisrinei gelbėjimo
valdybai
Kultūros paveldo departamento Vilniaus
skyriui

Kopija
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos
Vilniaus regiono aplinkos apsaugos
departamentui

**ATRANKOS IŠVADA DĖL TRAKŲ RAJONO MIŠKINIŲ ŽVYRO IR SMĖLIO TELKINIO
PLANUOJAMO NAUDOTI PLOTO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO**

1. Informaciją pateikė

UAB „J. Jonyno ecofirma“ (leidimo tirti žemės gelmes Nr. 80), Antakalnio g. 42-42, Vilnius, LT-10304, mob. tel. 8-686-31513, tel./faksas 8-5-2437734. El. paštas: ecofirma@ecofirma.lt. Direktorius Jonas Jonynas.

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas

UAB „Zeuss Capital“, Kauno apskritis, Kauno rajono savivaldybė, Karmėlavos seniūnija, Margavos kaimas, LT-54471, mob. tel. 8-686-17103, faksas 8-37-301051. El. paštas: aleksej@viacon.lt. Direktorius Abram Laba.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas

Miškinių žvyro ir smėlio telkinio naudojimas.

4. Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta

Žukų k., Senųjų Trakų sen., Trakų r. sav.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas

Planuojamą ūkinę veiklą numatoma vykdyti 17,47 ha ploto kasybos sklype, kuriame yra detalčiai išžvalgytas Miškinių žvyro ir smėlio telkinio naujas plotas. Žemės sklypas kol kas nėra suformuotas. Teritorija nuosavybės teise priklauso Lietuvos Respublikai. Žvyro ir smėlio gavyba planuojama vykdyti visame detalčiai išžvalgytame 17,47 ha plote. Šiame plote jokie statiniai nebus statomi. Žvyro ir smėlio gavyba bus vykdoma mobiliais gavybos įrenginiais (ekskavatorius, buldozeris, frontalinis krautuvus). Čia pat karjere numatoma atlikti pirminį išgautos žaliavos paruošimą (žaliavos sijojimas ir sijojimas su plovimu (sijotuvus), atsijoto gargždo ir riedulių smulkinimas (akmenskaldė)) realizacijai. Paruošta produkcija išvežama didelės keliamosios galios (24 t) autosavivarčiais.

Iki numatomo naudoti telkinio ploto yra nutiestas vietinės reikšmės žvyruotas privažiavimo kelias, kuriuo iš telkinio šiaurės, toliau šiaurės rytų kryptimi per Lentvario – Trakų geležinkelio atšakos pervažą už 2,1 km patenkama į asfaltuotą kelią Trakai – Senieji Trakai. 64 m į šiaurę nuo

planuojamo naudoti ploto šiaurinio pakraščio nutiesta aukštos įtampos magistralinė orinė elektros perdavimo linija. Per Miškinių žvyro ir smėlio telkinio naują plotą iš šiaurės į pietus nutiesta vietinės reikšmės elektros perdavimo linija. Ši linija bus iškelta už kasybos sklypo ribų, garantuojant nenutrūkstamą elektros energijos tiekimą į pietus nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos esančią sodybą. Į šiaurę nuo planuojamo naudoti telkinio ploto 36 m atstumu yra išlikę buvusių kiaulidžių pastatai. Du buvusių kiaulidžių pastatai renovuoti ir naudojami grūdų sandėliavimui. Šiaurės rytinėje telkinio dalyje išlikę buvusių kiaulidžių griuvėsiai (pamatai), kurie prieš pradėdant kasyba bus demontuoti ir perduoti statybines atliekas tvarkančioms įmonėms. Produkcijai iš gavybos vietos išvežti papildomu kelių tiesi nereikės – žaliavos transportavimas bus vykdomas jau esamu vietinės reikšmės keliu. Planuojamos ūkinės veiklos vykdytojui reikės vykdyti pastovią kelio būklės priežiūrą, o esant poreikiui, sustiprinti važiuojamosios dalies pagrindą.

Inžineriniai tinklai žvyro ir smėlio gavybos metu praktiškai nereikalingi. Numatomas tik prisijungimas prie šalia kasybos sklypo esančios orinės elektros perdavimo linijos elektros energijos tiekimui (apšvietimas ir šildymas) į laikiną administracinės – buitinės paskirties kilnojamą konteinerinio tipo vagonėlį bei automobilines svarstyklas. Ties kasybos sklypu, šalia administracinės – buitinės paskirties vagonėlio, planuojama įrengti 25 – 35 m gylio gręžtinį šulinį. Iš jo bus tiekiamas geriamas vanduo karjere dirbantiesiems bei į sijotuvę integruotą išgautos žaliavos plautuvę.

Planuojamos ūkinės veiklos metu naudingųjų išteklių išgavimui bus naudojamas ekskavacijos būdas. Vidutinės planuojamos metinės gavybos apimtys iki 200 tūkst. m³. Visi žvyro ir smėlio kasimo, pakrovimo bei transportavimo įrenginiai bus mobilūs.

Pasiruošimo kasybai metu bus nuimtos dangą sudarančios nuogulos. Dirvožemis etapais, iš eksploatuoti numatomos telkinio centrinės dalies, nuo 50 m pločio pakraštinės juostos bus sustumiamas į pylimus, išsidėsčiusius kasybos sklypo pakraščiuose, planuojamos ūkinės veiklos teritorijos ploto išorinėje dalyje paliekant 5 m pločio laisvą juostą. Pastaroji skirta pravažiuoti buldozeriui kai bus baigta žvyro ir smėlio gavyba ir reikės nulėkštinti iškasto karjero šlaitus. Dirvožemio nuėmimui bus naudojamas buldozeris. Dirvožemio pylimo aukštis 3,0 m, pagrindo plotis 10,0 m. Vidinėje planuojamos naudoti teritorijos dalyje dirvožemis sustumiamas į laikinus pylimus. Iš šių pylimų frontaliu krautuvu dirvožemis pakraunamas į autosavivarčius, kuriais gabenamas į naudojamo ploto pakraščius arba tiesiog į rekultivuojamus plotus.

Kitos dangos nuogulos – vidinėje planuojamo naudoti ploto dalyje (apribotoje augalinio sluoksnio pylimais) buldozeriu sustumiamos į laikinus pylimus, iš kurių frontaliu krautuvu pakraunami autovežiai, kuriais gabenamos į metinės gavybos ploto pakraščius. Čia iš atvežto nuodangos grunto formuojamas pylimas. Nuodangos nuogulos sandėliuojamos atskirai nuo augalinio sluoksnio. Naudingą klotą (žvyrą ir smėlį) numatoma kasti dviem – trim gavybos pakopomis. Smėlio (naudingo klotu viršutinė dalis) ir žvyro (naudingo klotu apatinė dalis) sluoksniai bus kasami atskirai. Bus eksploatuojama tik sausa naudingo klotu dalis – iki 151 m NN altitudės. Tiesioginiam žvyro ir smėlio kasimui nuo šlaito bei pakrovimui į autotransportą bus naudojamas ekskavatorius bei frontalinis krautuvas. Produkcija bus išvežama 24 t keliamosios galios autosavivarčiais arba žaliavą perkančiųjų įmonių transportu.

Pirminis iškastos žaliavos paruošimas realizacijai (sijojimas, skaldymas) bus atliekamas karjere. Planuojama 50% produkcijos (100 tūkst. m³, 500 m³/d.d.) perdirbti vietoje, o 10% produkcijos (20 tūkst. m³, 100 m³/d.d.) plauti. Sijojimas bus atliekamas sijotuvu, kurio našumas 160 t/h, plovimas bus atliekamas sijojimo metu, sijotuve integruotais, 6 eilėmis išdėstytais, purkštukais purškiant vandenį ant sijojamos medžiagos. Numatyto žaliavos kiekio išplovimas atliekamas per 78 pamainas. Grunto plovimui nebus naudojami jokie plovikliai ar kitos cheminės medžiagos. Po plovimo susidariusios nuotekos nebus užterštos cheminėmis medžiagomis ar naftos produktais, todėl bus suleidžiamos į karjero dugne iškastą duobę, kur dėl gravitacijos nusėdusios smulkios mineralinės dalelės bus periodiškai iškasamos ir išvežamos į pylimus, rekultivuojamus plotus ar, esant poreikiui, tiekiamos kelių sankasų įrengimui ar užpylimams, o vanduo infiltruos į gruntą.

PŪV metu akmenskaldė, kurios našumas 200 t/h, karjere dirbs tik tuomet kai susikaups pakankamas skaldymui tinkamos žaliavos kiekis. Viso per metus akmenskalde bus perdirbama apie 3,1 tūkst. m³ žaliavos, metinės skaldymo darbu apimtys – 1,9 pamainos. Numatoma, kad gavybos darbai truks 7 – 8 metus.

Planuojamo naudoti telkinio naujo ploto paviršius – užleista, seniai nešienauta, krūmokšniais apaugusi pieva (šiaurės rytinė ir rytinė dalys), kurioje yra buvusių kiaulių tvartų liekanos bei ariama žemė (centrinė, pietinė ir vakarinė dalys). Lygiagrečiai žvyro ir smėlio gavybos darbams bus vykdomi pažeistų žemių rekultivacijos darbai. Vos tik kažkurioje kasybos sklypo dalyje pilnai iškasami žvyro ir smėlio ištekliai, pradedami rekultivacijos darbai – iškastoje karjero dalyje šlaitai nulėkštinami iki 14-20°, tam panaudojant kasybos sklypo pakraščiuose laikinai sandėliuotus dangos gruntus bei gruntą, liekantį iškasos šlaituose. Ant suformuotų šlaitų paskleidžiamas dirvožemis bei pasodinami miško sodmenys.

Kad būtų išvengta galimų gruntinio vandens srauto pokyčių ir naudingųjų iškasenų kasyba neįtakotų Trakų grupės ežerų hidrodinaminio, įvertinant galimą maksimalią metinę gruntinio vandens svyravimų amplitudę (Trakų ežeryno prieigose maksimali svyravimų amplitudė - 1,12 m), eksploatuojama bus tik sausa naudingo koldo dalis – iki 151,0 m NN. Atsižvelgiant į tai, kad išeksploatuoto telkinio iškasos dugnas rekultivacijos metu bus užpiltas nuodangos grunto sluoksniu, t. y. pakils ženkliai virš 151,00 m abs.a., tai dar labiau sumažins galimą įtaką gruntinio vandens horizontui, o tuo pačiu ir Trakų ežeryno hidrologiniam režimui.

Pagrindinis ir vienintelis tiek grunto (dirvožemio), tiek gruntinio vandens potencialus taršos – planuojamoje ūkinėje veikloje numatomi naudoti įrenginiai su vidaus degimo varikliais, kurių veikai naudojamas dyzelinas. Planuojamos ūkinės veiklos vietoje tepalai ir dyzelinas sandėliuojami nebus, pagal poreikį jie bus atsivežami į PŪV teritoriją. Planuojamoje ūkinėje veikloje numatoma naudoti modernią siojimo ir akmens trupinimo įrangą bei šiuolaikiškus frontinius krautuvus, ekskavatorių ir buldozerį. Vandens, o tuo pačiu ir grunto, apsauga nuo potencialiai galimo teršimo naftos produktais bus užtikrinama mechanizmų techninį aptarnavimą ir užpildymą kuru vykdant pagal techninės specifikacijos taisykles ir tik įrangos saugojimo aikštelėje su kieta danga. Mechanizmų operatoriai bus instruktuoti bei apmokyti kaip jais naudotis, kaip elgtis įvykus avariniam kuro išsiliejimui į aplinką, kaip likviduoti potencialiai galimas jų pasekmes. Įrangos saugojimo aikštelėje bus pastatytos talpos su naftos produktus absorbuojančiomis medžiagomis, kurios kuro ar tepalų avarinio išsiliejimo atveju panaudojamos į aplinką patekusių teršalų surinkimui. Panaudoti sorbentai, o, esant poreikiui, ir nukastas naftos produktais užterštas gruntas, bus surenkami ir talpinami į atskirus, konkrečiai atliekai skirtus plastikinius, naftos produktams atsparius, uždarus konteinerius, kurie laikinam saugojimus. Sukauptos atliekos tolimesniam tvarkymui bus perduotos konkrečioms atliekų tvarkymo įmonėms.

Artimiausia gyvenama sodyba nuo planuojamos ūkinės veiklos teritorijos nutolusi 50 m atstumu į pietus ir 155 m atstumu į vakarus. Planuojamos ūkinės veiklos vieta nepatenka į saugomas gamtos teritorijas bei jų buferines zonas. Arčiausiai esanti saugoma teritorija – Trakų istorinis nacionalinis parkas, yra nutolęs 0,7 km atstumu į šiaurės vakarus arba 1,0 km atstumu į rytus nuo planuojamo naudoti telkinio ploto pakraščio. 0,9 km atstumu į šiaurės vakarus nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos telkšo Širmuko ežeras, kuriam yra suteiktas „Natura 2000“ teritorijos statusas. Saugomų rūšių informacinėje sistemoje planuojamos ūkinės veiklos teritorijoje nėra registruota jokių rūšių radaviečių ar augaviečių.

Planuojamos ūkinės veiklos vieta nepatenka į nekilnojamųjų kultūros vertybių, kultūros paveldo objektų bei jų apsaugos zonų teritorijas. Artimiausias kultūros paveldo objektas – Senųjų Trakų archeologinis draustinis – nuo planuojamo naudoti telkinio ploto rytinio pakraščio nutolęs 1,3 km atstumu į rytus.

PŪV teritorija bus apjuosta 3 m aukščio ir 10 m pločio dangos nuogulų pylimu, kuris sudarys barjerą tarp triukšmo šaltinių ir jo priėmėjų. Atsižvelgiant į susitarimą su gretimais gyventojais, šiauriniame planuojamo naudoti ploto pakraštyje, ties dabartiniais sandėliais, ant dangos nuogulų pylimo bus įrengta akustinė sienelė. Produkcijos išvežimas bus vykdomas šiaurės

kryptimi vedančiu keliu, ties kuriuo nėra nei vienos gyvenamos sodybos ar viešo naudojimo objekto. Žvyro ir smėlio gavyba bus vykdoma našiais įrenginiais, vienu metu dirbs nedidelis kiekis (ir ne visi iš karto) mechanizmų. Jų kiekis bus minimizuotas – tik reikiamom gavybos darbų operacijom atlikti.

Pagrindiniai ir vieninteliai triukšmo šaltiniai analizuojamoje teritorijoje bus mobilios technikos (transportas), kurių pagalba bus išgaunama žaliava bei transportuojama produkcija. Per darbo dieną (8-17 val.) karjero vidaus teritorijoje dirbantys įrenginiai, išgaus iki 1000 m³ žaliavos, tokiam žaliavos kiekiui pervežti vartotojui prireiks 75 vnt. didelės keliamosios galios (24 t) autosavivarčių reisų. Produkcijos išvežimas bus vykdomas šiaurės, po to rytų kryptimi esamu nutiestu keliu, kurio važiuojamą dalį periodiškai teks tvarkyti. Taip pat triukšmą skleis išvežimo kelią vandeniui laistantis automobilis su cisterna dėl dulkėtumo.

Akustiniai skaičiavimai atlikti prie arčiausiai nagrinėjamo objekto esančių gyvenamųjų sienų ir jų aplinkų. Triukšmo skaičiavimai atlikti kompiuterine programa CADNA A 4.0. Skaičiavimuose įvertintas pastatų aukštingumas, reljefas, meteorologinės sąlygos ir vietovės triukšmo absorbcinės savybės. Sumodeliuoti triukšmo rodikliai: L_{dienos} (12 val.) L_{vakaro} (4 val.) $L_{nakties}$ (8 val.) ir L_{dvn} . Atlikus planuojamos ūkinės veiklos triukšmo modeliavimą su 3 m aukščio pylimu, nustatyta, kad triukšmo ribiniai dydžiai prie gyvenamųjų pastatų sienų ir jų aplinkoje atitinka Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“ patvirtintos Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ reikalavimus.

Oro taršos šaltiniai nagrinėjamoje teritorijoje bus vidaus degimo varikliais varomos transporto priemonės bei krovos (kraunat žaliavą į autosavivarčius) metu išsiskiriančios kietosios dalelės. Planuojamos ūkinės veiklos vykdymo metu, siekiant sumažinti dulkėtumą transportuojant žaliavą vietinės reikšmės keliu, planuojama kelio dangą laistyti. Oro tarša įvertinta matematiniais modeliais „ISC - AERMOD-View“. Atlikus objekto išmetamų teršalų sklaidos modeliavimą visų teršalų ribinės vertės neviršys nustatytų ribinių verčių.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas

PŪV teritorijoje ir jos gretimybėse nėra Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų. Artimiausia „Natura 2000“ teritorija – Širmuko ežeras, nutolusi pakankamai dideliu atstumu, todėl PŪV poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymas – netikslingas.

6. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą

6.1. PŪV yra numatoma aplinkosauginiu požiūriu nesudėtingoje vietovėje. Planuojamo naudoti telkinio naujo ploto paviršius – užleista, seniai nešienauta, krūmokšniais apaugusi pieva. PŪV vieta nepatenka į saugomas, kultūros paveldo ar kitas jautrias poveikiui teritorijas. Saugomų rūšių informacinėje sistemoje planuojamos ūkinės veiklos teritorijoje nėra registruota jokių rūšių radaviečių ar augaviečių.

6.2. Planuojamos ūkinės veiklos vykdymo metu, siekiant sumažinti dulkėtumą transportuojant žaliavą vietinės reikšmės keliu, planuojama kelio dangą laistyti. Išvežimo sunkvežimius numatoma dengti tentais.

6.3. Planuojamos ūkinės veiklos metu kasybos sklypo dalyje pilnai iškasus žvyro ir smėlio išteklius bus pradedami rekultivacijos darbai – iškastoje karjero dalyje šlaitai nulėkštinami iki 14-20°, tam panaudojant kasybos sklypo pakraščiuose laikinai sandėliuotus dangos gruntus bei gruntą, liekantį iškasos šlaituose. Ant suformuotų šlaitų paskleidžiamas dirvožemis bei pasodinami miško sodmenys.

6.4. Kad būtų išvengta galimų gruntinio vandens srauto pokyčių ir naudingųjų iškasenų kasyba neįtakotų Trakų grupės ežerų hidrodinaminio, įvertinant galimą maksimalią metinę gruntinio vandens svyravimų amplitudę (Trakų ežeryno prieigose maksimali svyravimų amplitudė -

1,12 m), planuojamos ūkinės veiklos metu bus eksploatuojama tik sausa naudingo klodo dalis – iki 151,0 m NN.

6.5. Planuojamos ūkinės veiklos teritorija bus apjuosta 3 m aukščio ir 10 m pločio dangos nuogulų pylimu, kuris sudarys barjerą tarp triukšmo ir oro taršos šaltinių ir jo priėmėjų. Atsižvelgiant į susitarimą su gretimais gyventojais, šiauriniame planuojamo naudoti ploto pakraštyje, ties dabartiniais sandėliais, ant dangos nuogulų pylimo bus įrengta akustinė sienelė. Produkcijos išvežimas bus vykdomas šiaurės kryptimi vedančiu keliu, ties kuriuo nėra nei vienos gyvenamos sodybos ar viešo naudojimo objekto. Produkcijos transportavimo metu sudėtingesniuose kelio ruožuose (sankryža, posūkis, išvažiavimai iš kaimyninių žemės sklypų) transporto priemonių greičio valdymas, neviršijant 30 km/h. Žvyro ir smėlio gavyba bus vykdoma našiais įrenginiais, vienu metu dirbs nedidelis kiekis (ir ne visi iš karto) mechanizmų. Jų kiekis bus minimizuotas – tik reikiamom gavybos darbų operacijom atlikti.

6.6. Planuojamos ūkinės veiklos keliama aplinkos oro tarša įvertinta matematiniu modeliu „ISC - AERMOD-View“. Atlikus objekto išmetamų teršalų sklaidos modeliavimą visų oro teršalų koncentracijų vertės nesiekia ir neviršija nustatytų didžiausių ribinių teršalų koncentracijos aplinkoje verčių.

6.7. Atlikus planuojamos ūkinės veiklos triukšmo modeliavimą su 3 m aukščio pylimu, nustatyta, kad triukšmo ribiniai dydžiai prie gyvenamųjų pastatų sienų ir jų aplinkoje atitinka Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“ patvirtintos Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ reikalavimus.

7. Priimta atrankos išvada

Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 13 dalimi, priimama atrankos išvada: planuojamai ūkinei veiklai – Trakų rajono Miškinių žvyro ir smėlio telkinio planuojamam naudoti plotui, poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Ši atrankos išvada dėl poveikio aplinkai vertinimo galioja 3 metus nuo atrankos išvados viešo paskelbimo dienos. Užsakovas ar poveikio aplinkai vertinimo rengėjas turi raštu informuoti atsakingą instituciją apie pranešimo paskelbimą visuomenei Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 patvirtintame Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos apraše nurodytose visuomenės informavimo priemonėse.

Šis sprendimas gali būti persvarstomas Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nustatyta tvarka arba skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius), per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Taršos prevencijos ir leidimų departamento
Vilniaus skyriaus vedėja

Justina Kraskauskaitė

